

REZOLUCJA NR 20/XXII/25
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia 26 marca 2025 r.

skierowana do Ministra Sprawiedliwości
w sprawie podniesienia rekompensat dla ławników i przyznania dodatków
do emerytury osobom, które pełniły funkcję ławnika.

Mając na uwadze znaczącą rolę ławników w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości oraz ich wkład w proces orzekania, Rada Miasta Krakowa apeluje do Ministra Sprawiedliwości o podjęcie działań legislacyjnych przez resort sprawiedliwości mających na celu zwiększenie wysokości rekompensaty pieniężnej dla osób pełniących funkcję ławników w sądach powszechnych oraz o ustalenie dodatku do emerytury osobom, które przez wiele lat pełniły funkcję ławnika w sądach powszechnych.

Ławnicy, jako niezawodowi członkowie składów orzekających, pełnią jednocześnie rolę przedstawicieli społeczeństwa w wymiarze sprawiedliwości, wspierając niezależność sądownictwa i urzeczywistniając zasadę demokratycznego państwa prawnego. Jako przedstawiciele lokalnej społeczności, biorą oni udział w rozstrzyganiu spraw sądowych, co ma ogromne znaczenie w zapewnianiu społecznej legitymacji decyzji sądowych. Ich rola jest nieoceniona, ponieważ pomagają w zapewnieniu, że orzeczenia sądowe odzwierciedlają wartości i oczekiwania społeczne. Obecne przepisy wynagradzają ich w sposób nieadekwatny do nakładu obowiązków i ponoszonej odpowiedzialności. Stanowi to poważny problem systemowy.

Należy podkreślić, że z danych Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że liczba ławników w Polsce z roku na rok maleje. Wzrastający brak zainteresowania pełnieniem funkcji ławnika jest alarmujący, zwłaszcza w kontekście rosnącej liczby spraw sądowych, które wymagają szerokiego zaangażowania obywateli w funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Coraz mniejsza liczba ławników skutkuje nie tylko mniejszym zaangażowaniem społecznym, ale także wpływa na jakość i tempo rozpoznawania spraw sądowych. Wzrost świadomości społecznej na temat roli ławników oraz zapewnienie godnych warunków ich pracy i wynagrodzenia jest kluczowe dla utrzymania tej instytucji oraz pozyskania nowych kandydatów. Rada Miasta Krakowa uważa, że podniesienie rekompensaty i przyznanie dodatku do emerytury ławnikom, którzy co najmniej dwie kadencje pełnili tę zaszczytną funkcję stanowi kluczowy krok w procesie przyciągania nowych, młodszych osób do pełnienia tej zaszczytnej funkcji.

Zważywszy na szczególną rolę, jaką ławnicy pełnią w polskim systemie sądownictwa, wyrażamy przekonanie, że podniesienie rekompensaty finansowej i przyznanie dodatku do emerytury ławnikom stanowiłoby adekwatną formę uznania wkładu tych osób w polski wymiar sprawiedliwości i docenienie ich funkcji społecznej, która wiąże się ze znacznym wpływem na życie jednostek i społeczeństwa. Należy w tym miejscu nadmienić, iż inne grupy społeczne, takie jak sołtysi czy strażacy Ochotniczej Straży Pożarnej, korzystają z podobnych rozwiązań.

Przyznanie dodatku do emerytury ławnikom jest naturalnym krokiem w stronę uznania ich roli w systemie sprawiedliwości z równoczesnym wyrównaniem dysproporcji pomiędzy nimi, a innymi osobami pełniącymi funkcje społeczne, które mają duży wpływ na wspólnotę i państwo. Ich odpowiedzialność, zaangażowanie i wkład w wymiar sprawiedliwości powinny zostać docenione poprzez adekwatne wsparcie.

Rada Miasta Krakowa wyraża przekonanie, że pozytywne rozpatrzenie ww. postulatów i podjęcie przez Pana Ministra działań w tej sprawie przyczyni się do zwiększenia zainteresowania funkcją ławnika, poprawy efektywności orzekania oraz podkreślenia społecznej wagi tej zaszczytnej roli.

Wiceprzewodnicząca Rady
Miasta Krakowa

Iwona Chamielec